

Bryssel, 22. toukokuuta 2025
(OR. en)

9305/25

POLCOM 100
COMER 82
UD 117
COHOM 81
DELECT 63

SAATE

Lähetäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	21. toukokuuta 2025
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	C(2025) 3066 final
Asia:	KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) .../..., annettu 21.5.2025, tiettyjen sellaisten tavaroiden kaupasta, joita voi käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen, annetun asetuksen (EU) 2019/125 muuttamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja C(2025) 3066 final.

Liite: C(2025) 3066 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 21.5.2025
C(2025) 3066 final

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) .../...,

annettu 21.5.2025,

tietyjen sellaisten tavaroiden kaupasta, joita voi käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen, annetun asetuksen (EU) 2019/125 muuttamisesta

PERUSTELUT

1. DELEGOIDUN SÄÄDÖKSEN TAUSTA

Tiettyjen sellaisten tavaroiden kaupasta, joita voi käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen, annetun asetuksen (EU) 2019/125¹, jäljempänä 'asetus', tavoitteena on yhtäältä kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanon ja toisaalta kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rankaisemisen estäminen EU:n ulkopuolisissa maissa.

Asetuksessa erotetaan toisistaan

- tavarat, jotka on lähtökohtaisesti tarkoitettu vahingoittamiseen, minkä vuoksi niillä ei pitäisi käydä kauppaa lainkaan (liite II), sekä
- tavarat, joilla voi olla oikeutettuja käyttötarkoituksia, kuten lainvalvontaan käytettävät välineet (liite III) tai hoitotarkoituksiin käytettävät tavarat (liite IV).

Liitteissä III ja IV lueteltujen tavaroiden kauppaa on valvottava tehokkaasti, kun niitä viedään Euroopan unionista tai kuljetetaan Euroopan unionin kautta tai kun niitä toimitetaan kolmanteen maahan välityspalvelujen kautta tai teknisenä apuna.

Asetus suunniteltiin ”eläväksi välineeksi”, johon sisältyy mekanismeja, joiden avulla Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio voivat yhdessä vastata kansainvälisten turvallisuusalan markkinoiden muutoksiin ja lainvalvontavälineistön käytön ja väärinkäytön luonteessa tapahtuviin muutoksiin sekä kaupan tekniseen kehitykseen.

Asetuksessa annettu tavaraluettelo on pidettävä ajan tasalla, jotta voidaan vastata yhtäältä kansainvälisten turvallisuusalan markkinoiden muutoksiin, sillä teknologia ja markkinat kehittyvät tällä alalla nopeasti, ja toisaalta lainvalvontavälineistön käytössä ja väärinkäytössä tapahtuviin muutoksiin, kuten asetuksen uudelleentarkastelusta vuonna 2020 laaditussa komission kertomuksessa² todetaan. Jotta asetus olisi edelleen tarkoituksenmukainen, siinä on myös otettava huomioon viime vuosina havaitut uudet suuntaukset ja haasteet, jotka liittyvät kidutukseen tilanteissa, joissa ei ole kyse vapaudenmenetyksestä, ja kaltoinkohteluun tukahduttaessa rauhanomaisia mielenosoituksia. Viime vuosina lainvalvontaviranomaiset ovat joissakin maissa käyttäneet eriävien mielipiteiden tukahduttamiseen ja rauhanomaisten mielenosoittajien vaientamiseen rutiininomaisesti ja tarpeettomasti niin sanottuja vähemmän vahingoittavia aseita, kuten pippurisumutteita, vesitykkeitä ja kumiluoteja, mikä on johtanut yhä useampiin vakaviin loukkaantumisiin tai kuolemiin. Joissain osissa maailmaa mielenosoittajiin on myös kohdistettu yhä useammin liiallista, laitonta tai tarpeetonta voimankäyttöä.³

Tällä hetkellä voimassa oleva tavaraluettelo saatettiin viimeksi ajan tasalle tiettyjen sellaisten tavaroiden kaupasta, joita voi käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen, annetun

¹ EUVL L 30, 31.1.2019, s. 1. Tiettyjen sellaisten tavaroiden kaupasta, joita voi käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen, 27. kesäkuuta 2005 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1236/2005 (EUVL L 200, 30.7.2005, s. 1) kodifioitiin useiden muutosten jälkeen asetukseksi (EU) 2019/125.

² COM(2020) 343 final, 30.7.2020.

³ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/07/protect-the-protest/>.

neuvoston asetuksen (EY) N:o 1236/2005 muuttamisesta 23. marraskuuta 2016 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2016/2134⁴.

Tällä delegoidulla säädöksellä muutetaan liitteissä II ja III kuvattujen tavaroiden luetteloa. Liitteeseen II on sisällytetty tavaroita, joita *ei käytännössä voi käyttää* muuhun tarkoitukseen kuin kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen. Liitteeseen III on sisällytetty tavaroita, joita *voitaisiin käyttää* kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen. Niihin kuuluvat

ensisijaisesti lainvalvonnassa käytettävät tavarat ja

tavarat, jotka ovat rakenteeltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan sellaisia, että on olemassa olennainen riski, että niitä käytetään kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen.

Delegoidussa säädöksessä kielletään aseet, laitteet ja varusteet, joilla levitetään lamaannuttavia tai ärsyttäviä kemiallisia aineita tai tiettyjä vastaavanlaisia aineita, ja niihin liittyvät ampumatarvikkeet, jotka eivät sovellu lainvalvontaviranomaisten käyttöön henkilöihin kohdistuvassa voimankäytössä, mellakantorjunnassa tai itsesuojelussa. Lisäksi delegoidussa säädöksessä kielletään tavarat, joihin liittyy suuri riski siitä, että niillä aiheutetaan niin suurta kipua tai kärsimystä, että se voidaan katsoa kidutukseksi taikka julmaksi, epäinhimilliseksi tai halventavaksi kohteluksi tai rangaistukseksi.

Muutokset perustuvat pääasiassa asetuksen soveltamisalaan kuuluvia tavaroita koskevan komission vuoden 2020 kertomuksen⁵ päätelmiin, asetuksen täytäntöönpanoa käsittelevän komission epävirallisen asiantuntijaryhmän työhön, kidutusta käsittelevän YK:n erityisraportoijan raporttiin⁶ ja ihmisoikeuksien parissa työskentelevien järjestöjen raportteihin sekä alan kansainvälisiin normeihin⁷. Esimerkiksi Yhdistyneiden kansakuntien vankeinhoidon vähimmäissäännöissä (joita tarkistettiin vuonna 2015 ja joita kutsutaan Nelson Mandela -säännöiksi) kielletään luonteeltaan halventavien tai kipua tuottavien voimankäyttövälineiden käyttö, koska niillä ei ole sellaista lainvalvontaan liittyvää laillista käyttötarkoitusta, jota ei voida saavuttaa tavonomaisten käsi- tai jalkakahleiden avulla. Tämän vuoksi joukkokahleet, jotka oli aiemmin sisällytetty liitteeseen III, on siirretty liitteeseen II.

2. SÄÄDÖKSEN HYVÄKSYMISTÄ EDELTÄNEET KUULEMISET

Asetuksen 29 artiklan 4 kohdan mukaisesti komissio kuulee ennen delegoidun säädöksen hyväksymistä kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13. huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa⁸ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

⁴ EUVL L 338, 13.12.2016, s. 1.

⁵ COM(2020) 343 final, 30.7.2020.

⁶ Kidutusta käsittelevä YK:n erityisraporttija, ”Extra-custodial use of force and the prohibition of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment”, YK:n asiakirja A/72/178, 20. heinäkuuta 2017 (vapaa suomennos): ”Sellainen muuhun tilanteeseen kuin vapaudenmenetykseen liittyvä voimankäyttö, jolla ei ole laillista tarkoitusta (laillisuus) tai joka ei ole tarpeen laillisen tarkoituksen saavuttamiseksi (välttämättömyys) tai joka aiheuttaa kohtuutonta haittaa tavoiteltuun päämäärään nähden (suhteellisuus), on ristiriidassa lainvalvontaviranomaisten voimankäyttöä koskevien vakiintuneiden kansainvälisten oikeusperiaatteiden kanssa ja katsotaan julmaksi, epäinhimilliseksi tai halventavaksi kohteluksi tai rangaistukseksi.”

⁷ Yhdistyneiden kansakuntien vankeinhoidon vähimmäissäännöt (Nelson Mandela -säännöt), YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimisto, ”Guidance on Less-Lethal Weapons in Law Enforcement” tai YK:n käsikirja kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen tutkimiseksi ja dokumentoimiseksi tehokkaasti (Istanbulin pöytäkirja).

⁸ [EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.](#)

Asetuksen johdanto-osan 46 kappaleessa todetaan, että on erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13. huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

Lisäksi asetuksen johdanto-osan 48 kappaleessa täsmennetään, että jos komissio päättää kuulla koordinoitiryhmää delegoituja säädöksiä valmistellessaan, sen olisi tehtävä tämä paremmasta lainsäädännöstä 13. huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

Kidutuksen vastaisessa koordinoitiryhmässä on kuultu laaja-alaisesti jäsenvaltioiden hallitusten asiantuntijoita kuukausien ajan tämän delegoidun säädöksen valmistelemiseksi. Kuulemisia on järjestetty esimerkiksi 23. marraskuuta 2023 ja 6. kesäkuuta ja 5. joulukuuta 2024 pidetyissä kokouksissa.

Delegoidun säädöksen luonnos julkaistiin palautteen saamiseksi sidosryhmiltä. Palautetta kerättiin 5. maaliskuuta ja 2. huhtikuuta 2025 välisenä aikana.

Komissio sai yhteensä kuusi vastausta, joista kolme tuli yksityishenkilöiltä, kaksi kansalaisjärjestöiltä ja yksi yritykseltä.

Saatu palaute oli yleisesti ottaen myönteistä. Komissio on pannut merkille kansalaisjärjestöjen palautteet, joissa ne ilmaisevat tukensa komission aloitteelle, sekä ehdotukset asetuksen soveltamisalan laajentamiseksi, jota tarkastellaan tulevassa kidutuksen vastaisen asetuksen uudelleentarkastelua koskevassa kertomuksessa. Lisäksi komissio on pannut merkille liitteessä III olevaa tavaraa koskeneet yrityksen huomautukset ja vastannut niihin.

3. DELEGOIDUN SÄÄDÖKSEN OIKEUDELLINEN SISÄLTÖ

Asetuksen 24 artiklassa siirretään komissiolle valta antaa asetuksen liitteiden I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII ja IX muuttamiseksi delegoituja säädöksiä 29 artiklan mukaisesti.

KOMISSIION DELEGOITU ASETUS (EU) .../....,

annettu 21.5.2025,

tiettyjen sellaisten tavaroiden kaupasta, joita voi käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen, annetun asetuksen (EU) 2019/125 muuttamisesta

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon tiettyjen sellaisten tavaroiden kaupasta, joita voi käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen, 16 päivänä tammikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/125¹ ja erityisesti sen 24 artiklan ensimmäisen kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksella (EU) 2019/125 kielletään liitteessä II lueteltujen tavaroiden vienti, tuonti ja kauttakuljetus tällaisten tavaroiden alkuperästä riippumatta. Liite II koskee tavaroita, joita ei käytännössä voi käyttää muuhun tarkoitukseen kuin kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen.
- (2) Asetuksen (EU) 2019/125 mukaisesti sen liitteessä III lueteltujen tavaroiden vientiin tarvitaan näiden tavaroiden alkuperästä riippumatta lupa. Liite III koskee tavaroita, joita voitaisiin käyttää kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen, eli tavaroita, joita käytetään ensisijaisesti lainvalvonnassa, ja tavaroita, jotka ovat rakenteeltaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan sellaisia, että on olemassa olennainen riski, että niitä käytetään kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen.
- (3) Asetuksen (EU) 2019/125 liitteissä II ja III olevan tavaraluettelon on oltava ajan tasalla, jotta voidaan vastata kansainvälisten turvallisuusalan markkinoiden muutoksiin, sillä teknologia ja markkinat kehittyvät tällä alalla nopeasti, sekä lainvalvontavälineistön käytössä ja väärinkäytössä tapahtuviin muutoksiin. Asetuksen (EU) 2019/125 liitteitä II ja III olisi sen vuoksi muutettava. Jotta toimivaltaisten viranomaisten ja talouden toimijoiden olisi helpompi lukea asetusta, sen liitteet II ja III olisi korvattava.
- (4) Asetuksen (EU) 2019/125 24 artiklalla siirretään komissiolle valta antaa asetuksen liitteiden muuttamiseksi delegoituja säädöksiä 29 artiklan mukaisesti.
- (5) Sen vuoksi asetusta (EU) 2019/125 olisi muutettava,

¹ EUVL L 30, 31.1.2019, s. 1.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Korvataan asetuksen (EU) 2019/125 liite II tämän asetuksen liitteellä I.

Korvataan asetuksen (EU) 2019/125 liite III tämän asetuksen liitteessä II olevalla tekstillä.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 21.5.2025

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN